

با مسلمانان جهان نزدیک شویم

کشور عراق

(۱)

سابقه تاریخی :

میکریند ۴۰ قرن قبل از میلاد ، «سومریها» (۱) که معلوم نبود از کجا آمده اند در سرزمین بین النهرین مسکن گزیدند ، و بنا بنوشته رنه گروسه ، مورخ معروف فرانسوی ، نخستین دودمان سلطنتی سومری در حدود ۲۹۵۰ سال پیش از میلاد ؛ در شهر «عوره» (اور) تشکیل یافت (۲) .

ولی طولی نکشید که بدست «آکادیها» (یکی از قبایل صحرائشین) مغلوب شدند؛ آکادیها همان «سامیها» هستند که منتقد بودند از اولاد «سام» پسر «نوح» هستند .

هزار سال بعد ، آکادیها هم مجبور به تبعیت و پیروی از «آموریها» (قبیله دیگر سامی ساکن سوریه) شدند ، و آموریها پادشاهی بنام «همورابی» داشتند که مذهب و قوانین نوینی آورد و قصری در «بابل» ساخت و کشور خود ، یعنی سرزمین بین النهرین را بزرگترین کشور باستانی نمود ...

زمان سرعت میکند: اوضاع تاریخی پشت سر هم عوض میشد ، و نوبت به «هیتیت» ها ، که درد تورات ، نیز از آنها سخن گفته شده ، رسید ، و آنها بر بین النهرین مستولی شده و آنچه را که توانستند بفارت بردند و مابقی را منهدم و نابود ساختند !!!

ولی هیتیتها نیز در مقابل «آسوریها» شکست خوردند ، و مرکز امپراطوری آسوری شهر نینوا شد و تمام آسیای غربی و دامنه آزارات و مصر تحت تصرف آنها درآمد و مدتهای مترادفی حکومت مطلقه دست آنها بود . کلدانیها نیز چندین قرن قبل از میلاد ، در نواحی کلدان و بابل و بین النهرین سفلی زندگی میکردند ، و «نوکد نصر» یا بخت النصر هم

(۱) : سومریها تمدن و فرهنگ بخصوصی داشتند و صاحب اختراعاتی نیز بودند. رجوع

شود به «تاریخ خاورمیانه» ، تألیف «کارل تون کان» ترجمه فارسی ص ۳۴ ببیند .

(۲) : «تاریخ آسیا» تألیف رنه گروسه ترجمه فارسی ص ۱۳ .

مشهور ترین پادشاه کلدانیها بود .

قسمت هائی از سر زمین کلدانیها و آشوریها در حدود قرن ۷ قبل از میلاد توسط « مادها » که قبیله‌ای ایرانی بودند فتح شد و سپس پادشاه پارسها ؛ « کوروش هخامنشی » قسمتهای دیگری را هم فتح کرده و بقلمر و مادیها افزود و مدت دویست سال بین النهرین جزء قلمرو امپراطوری ایران بود و بنای ویران طاق کسری نیز شاهد خوبی از تسلط ایرانیان بر بین النهرین است .

بعد از دویست سال ، ایرانیها نیز توسط « اسکندر کبیر » مغلوب شدند و بین النهرین یکی از ایالات یونان قدیم گشت ، و پس از مرگ اسکندر ، بین النهرین در تصرف سلوکیها و سپس اشکانیان درآمد ؛ و بعد نوبت به رومیان رسید ، ولی در زمان ساسانیان ؛ مجدداً جزء قلمرو ایرانیان شد . (۱)

تمدن قدیم :

سرزمین بین النهرین که یونانیها و بعضی‌ها آنرا « میزوپوتامیا » مینامند ؛ با این سابقه تاریخی که دارد و نه‌رست‌وارزگرشد ، یک سرزمین تاریخی قدیمی و باستانی است که بین « دجله » و « فرات » (۲) واقع شده است ، و نهر هائی که در آنجا کشیده شده و آن سرزمین را سیراب میکند ، باعث شده که بعضی مردم خاور زمین آنجا را بهشت عدن بنامند .

در هر صورت ، مورخین و باستان شناسان پس از آنکه در تاریخ این سرزمین به تحقیق و تفحص پرداخته‌اند ، متعقد شده‌اند که تاریخ تمدن سرزمین بین النهرین که امروزه عراق نامیده میشود ، به ۸۰۰۰ سال قبل از میلاد میرسد ، و این مطلب را حفاریات باستان شناسان در « تل کبیر » (تپه گوره) کاملاً ثابت میکنند و آثاری که در نتیجه آخرین تحقیقات و حفاریات بدست آمده و حاکی از قدمت تمدن این سر زمین است اکنون در موزه عراقی (بغداد) موجود است . (۳)

(۱) : تاریخ بشر تألیف « هاندریک وان لون » ترجمه فارسی از پامداد س ۳۰ ، و تاریخ آسیا تألیف رنه گروسه ص ۱۱ بیه و جولة فی ربوع الشرق الادنی تألیف محمد ثابت ص ۶۳ ط ۳ مصر .

(۲) : تلفظ اصلی دو نهر افرات و تیگر (دیگلات) میباشد که هر یک آنرا معرب نموده‌اند

(۳) : برای مزید توضیح رجوع شود به « العراق القدیم نورلم یسلفی » تألیف سیایزده

رئیس دائره تحقیقات شرقی در دانشگاه پنسیلوانیا - چاپ عراق ۱۹۶۰ م .

تمدن عراق ؛ بزمیمة بقیة سرزمینهای شرق ادنی ؛ مصر و سوریه و فلسطین و ایران يك تمدن درخشانی است که هزارها سال قبل از تمدن روم و یونان وجود داشته است که بزرگترین و درخشانترین آنها رادو قوم بزرگ کلدانی (قسمت جنوبی در نواحی کده بابل در بین النهرین - سفلی) و آشور (قسمت شمالی در مناطق آسیای غربی و دامنه آرات) داشته اند.

ورود و انتشار اسلام :

بین النهرین همچنان در دست ایرانیان بود که اسلام ظهور کرد و نور آن اطراف جزیره عربستان را فراگرفت ، و همچنان پیش میرفت تا در جمادی الاول سال ۱۳ هجری خالد بن ولید بسوی بصره عزیمت نمود و قسمتی از این سرزمین و مدائن کسری را فتح نمود (۱) ولی در تاریخ فتح اساسی عراق بدست مسلمین ، اختلافاتی وجود دارد ، و آنچه که مسلم است اینست که در زمان خلافت ابو بکر سپاه اسلام بسوی عراق رفته است ولی فتح کامل آن در زمان بعد از خلافت ابو بکر بوده است خالد بن ولید و مثنی بن الحارثه که در زمان خلافت ابو بکر مأمور فتح عراق شدند ؛ توانستند شهرهای : دباقیاء و کسکر و دجا بان و وفرات بادقلی و «حیره» و «خوزنق» را فتح کرده و امراء آنها را شکست دهند . ولی قسمت اعظم باقیمانده این سرزمین در عرض سالهای ۱۴ و ۱۶ فتح و یا تسلیم شدند (۲) و داستان جنگ «قادسیه» وقتی که نصیب مسلمین شد معروف است و همان نیز مقدمه فتح کامل ایران و سقوط دولت ساسانی و انتشار سریع اسلام در میان مردم آتش پرست ایران آن روز گشت (و این داستان مفصل را میتوانید در کتاب «معارک الاسلام الکبری» تألیف سر لشکر جمال الدین حماد ط - مصر ص ۳۱ ببیند مطالعه نمایید) .

فتح عراق با مشاوره حضرت علی (ع) و پس از تصویب آن حضرت انجام گرفت (۳)

(۱) : تاریخ الخلفاء سیوطی ط ۲ مصر ص ۷۶ .

(۲) : چون بنای ما بر اختصار است ، برای روشن شدن مطلب رجوع شود بکتابهای

تاریخ الخلفاء سیوطی ط ۲ ص ۱۳۱ . فتوح البلدان بلاذری ط جدید جزء ۲ ص ۳۲۷ و ۳۵۰ و تاریخ طبری ج ۲ ص ۵۵۱ بیعد و کامل ابن اثیر ط قدیم ج ۲ ص ۱۴۷ و ۱۵۶ و تاریخ یعقوبی ط نجف ج ۱ ص ۱۰۹ و تمدن اسلام و عرب دکتر گوستاو لوبون ط ۴ ترجمه فارسی ص ۱۶۶ و طبقات سلاطین اسلام تألیف استامبلی لین پول ترجمه عباس اقبال ص ۳ و تاریخ سیاسی اسلام تألیف دکتر حسن ابراهیم حسن ترجمه فارسی ط ۲ ج ۱ ص ۲۲۰ و بیعدو العرب تاریخ بوجز ط ۲ عربی تألیف دکتر فیلیپ حتی ص ۶۳ و «اسلام» تألیف دو مینیوک سوردل ترجمه فارسی ص ۲۱

(۳) : تاریخ مروج الذهب مسعودی ج ۲ - ط ۳ مصر ص ۳۱۷ و بیعد .

حکومت‌های عراق از قرن اول هجری تا امروز :

بدین ترتیب سرزمین بین النهرین که اعراب آنرا « سواد » و « عراق » مینامیدند جزو قلمرو حکومت اسلامی گشت ، و اینکه خلاصه تاریخ دواتهای را که از قرن اول هجری تا امروز ، برعراق حکومت نموده‌اند ، ذکر کرده و سپس در باره عراق جدید ؛ بحث میکنیم .

قرن اول : عراق تا سال ۱۳ هجری مورد نزاع بین ساسانیان و حکومت روم شرقی بود و در سال ۳ تا ۲۱ توسط مسلمین و سرکردگی خالد بن ولید و بعد سعد و قاس فتح شد و جزو قلمرو حکومت « اسلام » گشت و زمان خلافت علی علیه السلام پایتخت آن « کوفه » بود و بعد از رحلت آنحضرت و صلح امام حسن علیه السلام بامامویه ، جزو توابع حکومت بنی امیه درآمد ؛ و در عین حال مورد ادعای عبدالله زبیر بود .

قرن دوم : تا سال ۱۳۲ هجری تا تحت فرمان جابرانه امویها بود ؛ و از آن بپه بدست خلفای عباسی افتاد و بغداد مرکز خلافت آنها شد .

قرن سوم : تحت فرمان خلفاء بود و مقرر خلافت نیز « بغداد » بود و از سال ۲۲۲ تا ۲۷۹ مقرر خلافت آنها « سامره » بود .

قرن چهارم : تا سال ۳۱۷ با نزاع اختیار بنی عباس بود و از سال ۳۱۷ تا ۳۳۴ بین بنی حمدان (که مرکز آنها موصل بود) تقسیم شد و بعد در سال ۳۴۵ - ۳۸۰ و ۳۸۱ بین بنی حمدان و آل بویه قسمت شد ، و سپس بین آل بویه و بنی مروان و بنی عقیل مورد نزاع شد .

قرن پنجم : تا سال ۴۴۷ مورد نزاع بین آل بویه و بنی مروان و بنی عقیل و بنی مزید بود ولی بعد از سال ۴۴۷ زیر فرمان سلاجقه و فاطمی ها و صلیبی ها درآمد .

قرن ششم : بین صلیبی ها که مرکزشان « رها » بود (تا سال ۵۳۹) و بنی مزید که مرکزشان حله بود (تا سال ۵۴۵) و سلاجقه (تا سال ۵۹۱) و ارتقیه که مرکزشان دیار بکر بود (بعد از سال ۴۹۵) و امرای زنگی که مرکز حکومتشان موصل بود (بعد از سال ۵۲۱) و امرای بکتکین که مرکز و مقرر حکومتشان اردبیل بود (بعد از سال ۵۳۹) و ایوبیان (بعد از سال ۵۸۱) و اتابکان خلاط و کردستان و خلفای عباسی (تحت تسلط بنی مزید تا ۵۴۵ و سلاجقه سال ۵۴۵ - ۵۹۱ و خوارزمشاهیان بعد از سال ۵۹۱) مورد نزاع بود .

قرن هفتم : بین يك تیره ای از ایوبیان (تا سال ۶۴۳) و اتابکان زنگی که مرکز

حکومتشان موصل بود و امرای بکتکین که مرکز حکومتشان اربیل بود (تا سال ۶۳۰) و ارتقیه که مرکز حکومتشان دیار بکر بود (تا سال ۶۲۹) و اتابکان بکتیه و رکه مرکز حکومتشان خلاط بود (تا سال ۶۰۴) و اتابکان کردستان و امراء لؤلؤ که مرکز حکومتشان دیار بکر بود (سال ۶۲۹ - ۶۶۱) و خلفای بنی عباس که مرکز خلافتشان بغداد بود، تا هجوم مغول در سال ۶۵۶ مورد نزاع بود و سپس زیر فرمان ایلخانان مغول درآمد.

قرن هشتم: تا سال ۷۳۷ زیر فرمان ایلخانان، سال ۷۳۷-۷۸۰ مورد نزاع بین آنها و آل جلایر. سال ۷۸۰-۷۹۶ مورد نزاع بین آل جلایر و قره قویونلو و آق قویونلو قرار گرفت و بعد از سال ۷۹۶ زیر فرمان امیر تیمور درآمد.

قرن نهم: تا سال ۸۰۸ همچنان زیر فرمان تیموریان بود. و در سال ۸۰۸-۸۱۴ زیر فرمان آل جلایر قرار گرفت؛ و سال ۸۱۴-۸۷۴ مورد نزاع میان قره قویونلو و آق قویونلو واقع گشت؛ و سال ۸۷۴-۹۰۶ زیر فرمان و حکومت آق قویونلو درآمد و از سال ۹۰۶-۹۰۸ مورد نزاع بین آق قویونلو و صفویه قرار گرفت.

قرن دهم: تا سال ۹۴۱ زیر فرمان صفویه درآمد و از سال ۹۴۱-۹۶۳ بین صفویه و عثمانی مورد نزاع شد و سپس بنصف کامل عثمانی درآمد. سلطان سلیمان که عراقی و قسمتی از ایران را فتح کرد، دهمین پادشاه عثمانی بود و مورد توجه و احترام اروپائیان بود، او وقتی عراق را فتح کرد مدت ۴ ماه در آنجا ماند و با اصلاحاتی دست زد و بزیارت قبور ائمه شیعه؛ در نجف اشرف و کربلا رفت (۱).

قرن یازدهم: تحت تسلط و فرمان عثمانی ها بود ولی صفویه همچنان بر آن ادعا داشت (۲).

قرن دوازدهم: زیر فرمان عثمانی بود؛ ولی در سال ۱۱۴۶ افشاریه با نجاشا حمله کردند - و بعد از سال ۱۱۸۴ مرکز تجارتی انگلیس که طلیمه استعمار بود در پسره برقرار گردید؛

قرن سیزدهم: زیر سلطه عثمانی ها بود؛ و در سال ۱۲۱۶ و هابی ها که عربستان زیر نفوذ آنها بود بمراق حمله کرده و کربلا را غارت نمودند و عده زیادی از مردم را از دم شمشیر گذرانیدند؛ (۳).

(۱): تاریخ الدولة العثمانية تألیف محمد فرید بك طبع دوم ترکیه ص ۹۰

(۲): الشرق الاسلامی فی العصر الحدیث تألیف حسین مؤنس طبع دوم مصر ج ۱

(۳): الشرق الاسلامی ص ۲۵۹

قرن چهاردهم : داستان عراق در قرن ۱۴ هجری که قرن ما است منسل است و ما اجمالی از آن را بعداً شرح می‌دهیم ، و سپس اطلاعات جالبی از وضع فعلی عراق و آمار مسلمان و شهرهای بغداد و نجف و کربلا را در دسترس خوانندگان محترم می‌گذاریم (۱)

(۱) راجع به تاریخ حکومتها و وضع عراق از قرن اول هجری تا قرن ۱۳ رجوع شود به طبقات سلاطین اسلام، تالیف داستانی لین پول، (مشرق انگلیسی) ترجمه فارسی و عباس اقبال، طبع تهران و اطلس تاریخ اسلامی تالیف دهازی. و هزاره ها، مشاوران جغرافیایی امریکا در امور خاور میانه ترجمه (محمود عرفان)

بشارت به استفاده کنندگان از تلویزیون

و چشم پزشکان تهران !

باید دانست که چون سوادها به مقدار زیاد از تلویزیون استفاده می‌کنند چند سال است که کار چشم پزشکان رو بخوبی گذاشته است ، زیرا چشم نیمی از استفاده کنندگان از تلویزیون تقریباً خراب شده است !
(نقل از اطلاعات هفتگی شماره ۹۹۲)

مکتب اسلام : آقای ع - رحمانی این خبر را ارسال داشته و اضافه کرده : خوبست با افرادی که از این وسیله فساد استفاده میکنند توصیه شود از هم اکنون برای ممالجه چشم خود حساب پس اندازی بازکنند .